

Marian Kryński

Adam Zakrzewski (1904-1965)

Ochrona Zabytków 18/4 (71), 79

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

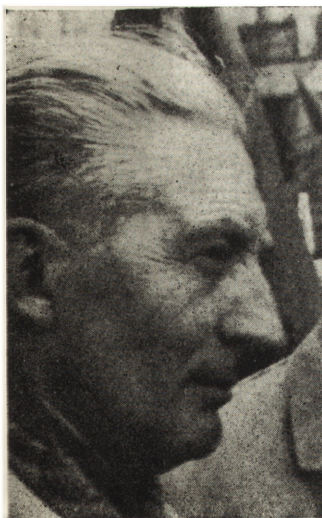
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i inicjatywie organizacyjnej walnie przyczynił się do pogłębienia i upowszechnienia, na naukowych podstawach opartej, technologii konserwatorskiej i który osobistym przykładem dał wzór postawy wobec dziedzictwa kulturalnego.

(K. Mal.)

Prof. dr Paul Coremans urodził się 29. IV. 1908 r. w Borgenhout koło Antwerpii. W 1932 r. uzyskał stopień doktora nauk chemicznych na uniwersytecie w Brukseli. W 1934 r. powierzono Mu utworzenie laboratorium „Musées Royaux d'Art et d'Histoire“. Podczas wojny położył wielkie zasługi dla ochrony i zabezpieczenia dzieł sztuki na obszarze całego kraju. Gdy w 1946 r. laboratorium muzealne przekształcono w samodzielną instytucję „Les Archives Centrales Iconographiques d'Art National et Laboratoire Central des Musées de Belgique“, stanowiący na jej czele, Paul Coremans wprowadzał w życie zasadę, cechującą całą Jego działalność: zespolenie dla wspólnego celu badań w zakresie nauk ścisłych, historii i sztuki. W 1947 r. udział w ekspertyzie fałszywych Venmeerów ustalił Jego renomę jako eksperta w skali międzynarodowej. Dążenie do dzielenia się zdobytym doświadczeniem skłoniło Go do objęcia w 1948 r. obowiązków wykładowcy na uniwersytecie w Gandawie, a następnie do przemianowania laboratorium na „Institut Royal du Patrimoine Artistique“, o zadaniach badawczych i szkoleniowych, którego piękny gmach stał się w 1962 r. uwieńczeniem długotrwałych wysiłków. W dziedzinie historii sztuki imię Zmarłego pozostanie trwale związane z utworzeniem w 1951 r. „Centre National de Recherches — primitifs Flamands“. W zakresie konserwacji malarstwa zapisał się odrestaurowaniem polptyku „Baranka Mistycznego“ Van Eyck'a w 1951 r., kalwarii Juste de Gand w 1953 r., „Justice d'Oton“ D. Bouts'a w 1957 r. i „Zdjęcia z Krzyża“ Rubensa w 1963 r. Wyrazem uznania dla Jego rozległej wiedzy, niespożytej energii i ogromnych zasług były liczne godności w zagranicznych i międzynarodowych organizacjach muzeologicznych i konserwatorskich: w 1952 r. — generalnego sekretarza Międzynarodowego Komitetu Laboratoriów Muzealnych w ICOM; w 1954 r. — członka rady „Intermuseum Laboratory“ w Oberlin, Ohio; w 1957 r. — członka honorowego „British Museums Association“; w następnym roku — wiceprzewodniczącego IIC w Londynie; w tymże roku — członka rady „Centre International pour l'Étude de la Préservation et la Restauration des Biens Culturels“ w Rzymie; w 1959 r. — członka rady „Conservation Center“ na uniwersytecie nowojorskim; w 1960 r. doktora h/c Wayne State University w Detroit; w 1962 r. członka Komitetu Wykonawczego ICOM, ponadto zaś eksperta-konsultanta UNESCO. 11.VI.1965 r. zakończył nagle życie w Noorden w Holandii, pogrążając w głębokim smutku licznych przyjaciół i współpracowników, którzy stawiają sobie za cel kontynuowanie Jego dzieła*.

* Udostępnienie danych biograficznych Redakcja zawdzięcza uprzejmości dra R. Sneyers'a, następcy prof. dra P. Coremans'a na stanowisku kierownika „Institut Royal du Patrimoine Artistique“ w Brukseli.

ADAM ZAKRZEWSKI
(1904—1965)

W dniu 19 sierpnia 1965 r. zmarł w Warszawie mgr Adam Zakrzewski długoletni zastępcy Dyrektora P. P. „Pracowni Konserwacji Zabytków“.

W ciągu 11 lat kierował, rozwijał i organizował jedyne w Polsce Przedsiębiorstwo powołane przez Ministra Kultury i Sztuki dla odbudowy i konserwacji zabytków kultury narodowej. Urodzony 23. XI 1904 r. w Oświęcimiu, studia wyższe — Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie ukończył w roku 1928. 17 lat pracy na instytucjach ubezpieczeń społecznych na rozmaitych szczeblach aż do stanowiska dyrektora administracyjnego w Zarządzie Centralnym PZUW dały Mu znakomite przygotowanie w zakresie planowania i spraw finansowych, administracyjnych, budowlanych, inwestycyjnych i wydawniczych. Następne 11 lat poświęcił organizacji P.P. PKZ, które objął w początkowym stadium rozwoju i dzięki wyteżonej, codziennej, trudnej pracy doprowadził do stworzenia dużej instytucji, mającej swoją piękną kartę w dorobku ogólnopolskim. Duża kultura osobista, gorące oddanie sprawie, serdeczny stosunek do współpracowników, wyteżona ofiarna praca na codzień pozwalały mu na rozwiązywanie trudnych często zadań i planów. Głęboko przeżywał trudności, jakie bardzo często były udziałem przedsiębiorstwa i cieszył się z sukcesów polskiej metody konserwatorskiej i osiągniętych wyników.

W uznaniu zasług, jakie położył w dziedzinie konserwacji zabytków odznaczony został w 1964 r. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarły Dyrektor Adam Zakrzewski zdobył sobie szacunek i uznanie nie tylko przełożonych, ale i współpracowników, którym służył przykładem osobistej pracy, wielkiej kultury, prawości i skromności. Pozostanie w pamięci nas wszystkich jako wzór pracownika, przełożonego i kolegi.

Marian Kryński